

**Uchwała Nadzwyczajnego Kongresu Nauk Humanistycznych
z dnia 26 stycznia 2019 r.**

Uczestnicy Nadzwyczajnego Kongresu Nauk Humanistycznych wyrażają sprzeciw wobec przepisów wykonawczych do ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” prowadzących do marginalizacji nauk humanistycznych.

Zdecydowanych zmian wymagają rozporządzenia dotyczące:

1. Wskaźników kosztochłonności badań naukowych. Kategorie domagamy się zmiany rozporządzenia zagrażającego przyszłości badań w naukach humanistycznych (podobna sytuacja zgłaszana jest przez reprezentantów nauk społecznych). Drastyczne zmniejszenie współczynników kosztochłonności zagraża kontynuowaniu misji dydaktycznej i badawczej instytucji naukowych. Nowe wskaźniki kosztochłonności dla badań humanistycznych uniemożliwiają ponadto włączenie w dyskusję międzynarodową badaczy z tychże nauk. Żądamy zmiany projektu rozporządzenia dotyczącego kosztochłonności i utrzymania (z wyjątkiem archeologii) dotychczasowych relacji współczynników kosztochłonności wobec skali.

2. Klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych. Ministerstwo zredukowało listę dyscyplin w celu dostosowania jej do klasyfikacji OECD. Redukcja ta zagraża istniejącym zespołom naukowym, instytucjom, grantom badawczym. Utrudnia prowadzenie badań interdyscyplinarnych, kluczowych dla rozwoju współczesnej nauki. Punktem odniesienia nie może być klasyfikacja OECD, służąca do porównywania wyników badań z różnych krajów, nie zaś do organizacji nauki, lecz klasyfikacja istniejąca uprzednio. Występujemy o jak najszybszą nowelizację klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych, w ścisłej konsultacji z komitetami naukowymi PAN oraz towarzystwami naukowymi i stowarzyszeniami badawczymi. Postulujemy przywrócenie rangi odrębnych dyscyplin naukowych etnologii i kulturoznawstwu.

Zwracamy uwagę, że przypisywanie naukowców do dyscyplin już teraz rodzi liczne patologie stawiające pod znakiem zapytania możliwość prowadzenia badań interdyscyplinarnych. Proponowane rozwiązania wywołały negatywne zjawisko nakłaniania pracowników do deklarowania przynależności do dyscyplin korzystnych dla danej jednostki, a nie wedle rzeczywistych kompetencji. Jest to wyraźne i poważne naruszanie praw pracowniczych. Podobnie, należy zwrócić uwagę na negatywne skutki przyporządkowania czasopism dyscyplinom.

3. Ewaluacji nauki w dziedzinie nauk humanistycznych (podobne wskazania formułują przedstawiciele nauk społecznych). Kryteria cytowalności oraz miejsca publikacji nie mogą być podstawowym, ani tym bardziej jedynym wyznacznikiem wartości badań naukowych. Konieczne jest zapewnienie reguł ewaluacji w dziedzinie nauk humanistycznych, których metodyka uwzględni

specyfikę tej dziedziny. Sprzeciwiamy się deprecjacji i dyskryminacji badań naukowych prowadzonych w języku polskim oraz marginalizacji krajowych wydawnictw i czasopism.

W związku z powyższym oczekujemy odstąpienia od tych praktyk poprzez umożliwienie wyboru różnych strategii publikacyjnych. Sprzeciwiamy się odgórną decyzji o przypisaniu monografiom publikowanym w polskich wydawnictwach rażąco mniejszej wartości punktowej. Domagamy się utrzymania statusu monografii i takiego samego punktowania edycji źródłowych, katalogów źródeł oraz wydawnictw słownikowych i syntez. Oczekujemy ustalenia wartości punktowej wybitnych monografii wydawanych w wydawnictwach krajowych na poziomie minimum 75 % wartości punktowej monografii z poziomu drugiego określonego w projekcie rozporządzenia MNiSW z 18 stycznia 2019 roku.

Oczekujemy wprowadzenia analogicznego systemu oceniania umożliwiającego zachowanie wielości strategii publikacyjnych dla czasopism.

Uczestnicy Kongresu wzywają Ministerstwo do wycofania się z wydanych oraz wstrzymania prac nad dalszymi rozporządzeniami. Niosą one bezpośrednią groźbę zmarnowania znacznej części dorobku humanistyki polskiej, w dalszej zaś perspektywie zagrażają przyszłości naszych nauk.

Wspomniane stanowisko i postulaty środowiska wypracowane być winne przez Ministerstwo we współpracy ze Stałym Komitetem Porozumiewawczym Humanistyki Polskiej.

Oczekujemy na odpowiedź Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ustawowym terminie 30 dni. W razie braku takiej odpowiedzi zmuszeni będziemy podjąć dalsze, bardziej zdecydowane działania włącznie z akcją protestacyjną.